JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS

PHILIPPE LÉGER

28 päivänä syyskuuta 2006 [1]

1. Nyt käsiteltävä ennakkoratkaisuasia koskee neuvoston asetuksen (EY) N:o 44/2001 [2] 34 artiklan 2 kohdan tulkintaa. Siinä säädetään, millä edellytyksillä jäsenvaltio voi jättää toisessa jäsenvaltiossa annetun yksipuolisen tuomion tunnustamatta, jos puolustautumisoikeuksia on loukattu.

2. Kyseisen säännöksen mukaan tätä tunnustamisen epäämisperustetta ei voida soveltaa, jos poisjäänyt vastaaja ei ole hakenut hänelle vastaiseen tuomioon muutosta, vaikka olisi voinut niin tehdä.

3. Oberster Gerichtshof (Itävalta), joka on Itävallan ylin yleinen tuomioistuin, pyytää yhteisöjen tuomioistuinta täsmentämään, mitä tarkoitetaan sillä, että vastaaja olisi voinut hakea tuomioon muutosta. Se pyrkii selvittämään, onko tätä edellytystä tulkittava siten, että riittää, että poisjäänyt vastaaja on saanut tiedon yksipuolisen tuomion olemassaolosta, vai onko välttämätöntä, että se on annettu hänelle tiedoksi.

I Asiaa koskeva lainsäädäntö

4. Pääasian riidan ratkaisemisen kannalta merkitykselliset yhteisön oikeussäännöt koskevat seuraavia kolmea kohtaa: puolustautumisoikeuksien takeita tuomiovaltiossa alun perin pidetyssä oikeudenkäynnissä, näitä takeita tuomion tunnustamisen vaiheessa ja siinä vaiheessa, kun tuomio pannaan täytäntöön täytäntöönpanovaltiossa, ja lopuksi sen täytäntöönpanoon sovellettavassa menettelyssä.

5. Nämä säännökset sisältyvät lähinnä asetukseen N:o 44/2001. Merkityksellisiä säännöksiä, jotka koskevat tuomiovaltion tuomioistuimen harjoittamaa poisjääneen vastaajan haastamista koskevaa valvontaa, sisäl-

1 – Alkuperäinen kieli: ranska.

2 – Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22 päivänä joulukuuta 2000 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 44/2001 (EYVL 2001, L 12, s. 1).

tyy myös neuvoston asetukseen (EY) N:o 1348/2000. [3]

6. Euroopan unionin neuvosto on antanut asetukset N:o 44/2001 ja N:o 1348/2000 EY:n perustamissopimuksen IV osaston määräysten nojalla. Niissä annetaan yhteisölle toimivalta toteuttaa oikeudellista yhteistyötä yksityisoikeudellisissa asioissa koskevia toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen sisämarkkinoiden asianmukaisen toiminnan kannalta.

7. Yksityisoikeudellisia asioita koskeva oikeudellinen yhteistyö kuului Amsterdamin sopimukseen saakka kansainvälisten sopimusten alaan. Siitä tehtiin Maastrichtin sopimuksella jäsenvaltioiden yhteistä etua koskeva kysymys, kun se otettiin sen VI osastoon, joka koskee yhteistyötä oikeus- ja sisäasioissa ja jolla otettiin käyttöön ns. "kolmas pilari" yhteisön oikeusjärjestyksessä.

8. Tämä ala "yhteisöllistettiin" Amsterdamin sopimuksella, joka tuli voimaan 1.5.1999, kun se otettiin EY:n perustamissopimuksen IV osastoon. Yhteisön toimivallan tunnustaminen tällä alalla on johtanut siihen, että yhteisön lainsäätäjä on korvannut olemassa olevia kansainvälisiä sopimuksia asetuksilla.

9. Asetuksella N:o 44/2001, joka tuli voimaan 1.3.2002, korvattiin siten tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden täytäntöönpanosta yksityisoikeuden alalla 27 päivänä syyskuuta 1968 tehty Brysselin yleissopimus [4] kaikissa jäsenvaltioissa, jotka olivat päättäneet osallistua tämän IV osaston nojalla toteutettuihin toimenpiteisiin. [5]

10. Asetus N:o 44/2001 perustuu suureksi osaksi Brysselin yleissopimukseen, ja lainsäätäjä on halunnut varmistaa jatkuvuuden Brysselin yleissopimuksen ja asetuksen välillä. [6] Asetuksen tarkoituksena on yhden-

3 – Oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa 29 päivänä toukokuuta 2000 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 1348/2000 (EYVL L 160, s. 37).

4 – EYVL 1972, L 299, s. 32. Yleissopimus sellaisena kuin se on muutettuna Tanskan kuningaskunnan, Irlannin sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan liittymisestä 9 päivänä lokakuuta 1978 tehdyllä sopimuksella (EYVL L 304, s. 1, ja muutettu teksti s. 77); Helleenien tasavallan liittymisestä 25 päivänä lokakuuta 1982 tehdyllä sopimuksella (EYVL L 388, s. 1); Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan liittymisestä 26 päivänä toukokuuta 1989 tehdyllä sopimuksella (EYVL L 285, s. 1) sekä Itävallan tasavallan, Suomen tasavallan ja Ruotsin kuningaskunnan liittymisestä 29 päivänä marraskuuta 1996 tehdyllä sopimuksella (EYVL 1997, C 15, s. 1). Yleissopimuksen konsolidoitu versio, sellaisena kuin se on muutettuna näillä neljällä yleissopimuksella, on julkaistu EYVL:ssä 1998, C 27, s. 1 (jäljempänä Brysselin yleissopimus).

5 – Kolme jäsenvaltiota, Yhdistynyt kuningaskunta, Irlanti ja Tanska ovat saaneet olla lähtökohtaisesti osallistumatta EY:n perustamissopimuksen IV osaston nojalla toteutettuihin toimenpiteisiin. Koska Yhdistynyt kuningaskunta ja Irlanti ovat kuitenkin ilmoittaneet haluavansa osallistua asetuksen N:o 44/2001 antamiseen ja soveltamiseen (ks. johdanto-osan 20 perustelukappale), ainoastaan Tanskaa ei sido asetus N:o 44/2001 (johdanto-osan 21 perustelukappale ja 1 artiklan 3 kohta). Tämän valtion ja muiden jäsenvaltioiden välillä sovelletaan edelleen Brysselin yleissopimusta. Kyseistä yleissopimusta sovelletaan asetuksen N:o 44/2001 68 artiklan mukaisesti edelleen myös EY:n perustamissopimuksen soveltamisalaan, sellaisena kuin se on määriteltynä EY 299 artiklassa, kuulumattomilla jäsenvaltioiden alueilla. Asetusta N:o 44/2001 on sovellettu lisäksi 1.5.2004 alkaen Euroopan unionin kymmenen uuden jäsenvaltion alueella.

6 – Asetuksen N:o 44/2001 johdanto-osan 19 perustelukappale.

mukaistaa tuomioistuimen toimivaltaa siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa koskevat säännöt ja yksinkertaistaa muodollisuudet, jotta toisessa jäsenvaltiossa annetut tuomiot tunnustetaan ja pannaan täytäntöön nopeasti ja yksinkertaisin menettelyin. [7]

11. Siihen on myös otettu suurin osa Brysselin yleissopimuksen säännöistä, ja sen säännökset vastaavat useimmiten kyseisen yleissopimuksen vastaavan artiklan määräyksiä.

12. Asetuksessa N:o 1348/2000 toistetaan puolestaan suureksi osaksi oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta Euroopan unionin jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa tehdyn, 26.5.1997 annetulla neuvoston säädöksellä [8] hyväksytyn yleissopimuksen sisältö.

13. Tämä yleissopimus, joka ei ole tullut voimaan, perustuu puolestaan Haagissa 15.11.1965 tehtyyn oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiantoa siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa koskevaan yleissopimukseen. [9]

14. Asetuksella N:o 1348/2000, joka tuli voimaan 31.5.2001, on kaikissa muissa jäsenvaltioissa paitsi Tanskan kuningaskunnassa sen soveltamisalalla etusija suhteessa määräyksiin, jotka sisältyvät Brysselin yleissopimukseen ja Haagin yleissopimukseen. [10]

A *Poisjääneen vastaajan oikeuksien suojeleminen alun perin järjestetyn oikeudenkäynnin vaiheessa*

15. Kun jäsenvaltion tuomioistuimen käsiteltävänä on riita-asia sellaista vastaajaa vastaan, jonka kotipaikka on toisen jäsenvaltion alueella ja joka ei saavu oikeuteen, tämän tuomioistuimen on lykättävä asian käsittelyä niin kauan kunnes on näytetty toteen joko se, että tällä vastaajalla on ollut mahdollisuus saada haastehakemus tai muu vastaava asiakirja niin hyvissä ajoin, että hän on voinut valmistautua vastaamaan, tai se, että kaikkiin tätä varten tarpeellisiin toimenpiteisiin on ryhdytty. Tämä velvoite on asetettu samankaltaisin sanamuodoin sekä asetuksen N:o 44/2001 26 artiklan 2 kohdassa että Brysselin yleissopimuksen 20 artiklan toisessa kappaleessa.

7 – Asetuksen N:o 44/2001 johdanto-osan toinen perustelukappale.

8 – EYVL 1997, C 261, s. 1.

9 – Jäljempänä Haagin yleissopimus.

10 – Asetuksen N:o 1348/2000 20 artiklan 1 kohta ja sen johdanto-osan 18 perustelukappale.

16. Mikäli haastehakemus on täytynyt toimittaa jäsenvaltiosta toiseen asetuksen N:o 1348/2000 tai Haagin yleissopimuksen nojalla, sovelletaan kuitenkin joko tämän asetuksen 19 artiklan säännöksiä tai kyseisen yleissopimuksen 15 artiklan määräyksiä. [11]

17. Nämä kaksi artiklaa ovat samankaltaisia. Niissä säädetään ja määrätään, että jos haaste tai vastaavanlainen asiakirja on ollut lähetettävä toiseen jäsenvaltioon tiedoksiantoa varten asetuksen N:o 1348/2000 säännösten tai Haagin yleissopimuksen määräysten mukaisesti eikä vastaaja ole tullut saapuville, tuomioistuin ei saa tehdä päätöstä asiassa ennen kuin on selvitetty, että

– asiakirja on tiedoksiannettu sillä tavalla kuin vastaanottavan jäsenvaltion lainsäädännössä säädetään siellä laadittujen asiakirjojen tiedoksiantamisesta sen alueella oleville henkilöille, tai

– asiakirja on tosiasiallisesti toimitettu vastaajalle tai hänen asuntoonsa muulla tämän asetuksen mukaisella tavalla

ja että kummassakin näistä tapauksista tiedoksianto [12] tai asiakirjan toimittaminen on tapahtunut riittävän ajoissa, jotta vastaaja on voinut ryhtyä vastaamaan.

18. Molemmissa artikloissa säädetään ja määrätään lisäksi, että jäsenvaltio tai sopimusvaltio voi lieventää edellä mainittua sääntöä ilmoittamalla, että sen tuomioistuimet voivat ratkaista asian, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät:

– asiakirja on lähetetty jollakin asetuksen N:o 1348/2000 tai Haagin yleissopimuksen mukaisella tavalla

– tuomioistuimen kussakin yksittäistapauksessa riittäväksi katsoma määräaika, jonka on oltava vähintään kuusi kuukautta, on kulunut asiakirjan lähettämisestä

– todistusta ei ole saatu, huolimatta kaikista toteutetuista kohtuullisina pidettävistä toimenpiteistä sen hankkimiseksi vastaanottajavaltion toimivaltaisten viranomaisten tai elinten välityksellä.

11 – Asetuksen N:o 44/2001 26 artiklan 3 ja 4 kohta. Brysselin yleissopimuksen 20 artiklan viimeisessä kappaleessa viitataan puolestaan ainoastaan Haagin yleissopimuksen 15 artiklaan.

12 – [Alaviite ei koske suomennosta.]

19. Lopuksi asetuksen N:o 1348/2000 19 artiklan 4 kohdassa säädetään vastaavin sanamuodoin kuin Haagin yleissopimuksen 16 artiklassa seuraavaa:

"Jos haaste tai vastaava asiakirja on ollut toimitettava toiseen jäsenvaltioon tiedoksiantoa varten tämän asetuksen säännösten mukaisesti ja päätös on annettu sellaista vastaajaa vastaan, joka ei ole tullut saapuville, tuomioistuin voi vapauttaa vastaajan muutoksenhakuajan umpeenkulumisen aiheuttamista seuraamuksista, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:

a) vastaaja ei ollut hänestä itsestään riippumattomista syistä saanut riittävän ajoissa tietoa asiakirjasta voidakseen ryhtyä vastaamaan tai tietoa päätöksestä voidakseen hakea muutosta; ja

b) vastaajan väitteet kannetta vastaan eivät ole ilmeisen perusteettomia.

Hakemus muutoksenhakuajan umpeenkulumisen aiheuttamista seuraamuksista vapauttamiseksi voidaan esittää vain kohtuullisen ajan kuluessa siitä, kun vastaaja on saanut tiedon päätöksestä.

Jäsenvaltio voi 23 artiklan 1 kohdan mukaisesti ilmoittaa, että pyyntöä ei tutkita, jos se on tehty kyseisessä ilmoituksessa mainitun määräajan jälkeen, jonka on oltava vähintään vuosi päätöksen antamispäivästä."

B *Poisjääneen vastaajan oikeuksien kunnioittamisen varmistaminen siinä vaiheessa, kun tuomio tunnustetaan ja pannaan täytäntöön täytäntöönpanovaltiossa*

20. Brysselin yleissopimuksen 26 artiklan ja asetuksen N:o 44/2001 33 artiklan mukaisesti tuomiot, jotka annetaan sopimusvaltiossa tai jäsenvaltiossa, tunnustetaan muissa sopimusvaltioissa tai jäsenvaltioissa ilman eri menettelyä.

21. Brysselin yleissopimuksessa ja asetuksessa N:o 44/2001 luetellaan kuitenkin tyhjentävästi syyt, joiden vuoksi tästä periaatteesta voidaan poiketa. Näihin syihin kuuluu myös se, että poisjääneen vastaajan oikeuksia ei ole kunnioitettu alun perin järjestetyn oikeudenkäynnin vaiheen osalta säädetyistä takeista huolimatta.

22. Brysselin yleissopimuksen 27 artiklan 2 kappaleessa määrätään tältä osin seuraavaa:

"Tuomiota ei tunnusteta:

– –

2) jos tuomio on annettu poisjäänyttä vastaajaa vastaan, eikä haastehakemusta tai vastaavaa asiakirjaa ole annettu asianmukaisesti tiedoksi niin hyvissä ajoin, että hän on voinut valmistautua vastaamaan asiassa."

23. Asetuksella N:o 44/2001 on tehty useita muutoksia niiden syiden määritelmään, joiden vuoksi tunnustaminen ja täytäntöönpano voidaan evätä ja jotka oli lueteltu Brysselin yleissopimuksessa. Asetuksen N:o 44/2001 34 artiklan 2 kohdan sanamuoto on poisjääneen vastaajan oikeuksien loukkaamista koskevan syyn osalta sanamuodoltaan seuraava:

"Tuomiota ei tunnusteta, jos

– –

2) tuomio on annettu poisjäänyttä vastaajaa vastaan eikä haastehakemusta tai vastaavaa asiakirjaa ole annettu tiedoksi vastaajalle niin hyvissä ajoin ja siten, että vastaaja olisi voinut valmistautua vastaamaan asiassa, paitsi jos vastaaja ei ole hakenut tuomioon muutosta, vaikka olisi voinut niin tehdä;

– –"

C *Menettely, jota sovelletaan tuomion täytäntöönpanoon täytäntöönpanovaltiossa*

24. Asetuksella N:o 44/2001 on tehty muutoksia myös menettelyyn, jota sovelletaan tuomion täytäntöönpanoon täytäntöönpanovaltiossa, ja niillä on merkitystä nyt käsiteltävän asian kannalta.

25. Kuten Brysselin yleissopimuksessakin, täytäntöönpanomääräys perustuu yksipuoliseen hakemukseen, johon voi liittyä kontradiktorinen käsittely vain muutoksenhaun yhteydessä.

26. Toisin kuin kyseisessä yleissopimuksessa, asetuksessa N:o 44/2001 säädetään kuitenkin, että tuomioistuin ei anna tämän hakemuksen tutkittuaan tuomiota vaan joko tuomioistuin tai toimivaltainen viranomainen antaa ainoastaan yksinkertaisen vahvistuksen, jossa täytäntöönpanokelpoisuus todetaan täysin muodollisen valvonnan päätteeksi.

27. Toisin kuin Brysselin yleissopimuksessa, asetuksessa N:o 44/2001 säädetään, että ainoastaan siinä tapauksessa, että tähän vahvistukseen haetaan muutosta, tuomioistuin tutkii epäämisperusteet, kuten asetuksen 34 artiklan 2 kohdassa säädetyn puolustautumisoikeuksien loukkaamista koskevan perusteen. Siten tuomio todetaan asetuksen N:o 44/2001 41 artiklan mukaan täytäntöönpanokelpoiseksi heti kun 53 artiklassa säädetyt muodollisuudet on täytetty, ilman muun muassa kyseisen asetuksen 34 artiklassa säädettyjen epäämisperusteiden tutkimista.

28. Nämä asetuksen N:o 44/2001 53–55 artiklan mukaiset muodollisuudet käsittävät sen, että esitetään tuomion jäljennös, jotta sen alkuperäisyys voidaan todeta, ja kyseisen tuomion antaneen tuomioistuimen tai kyseisen tuomiovaltion toimivaltaisen viranomaisen antama todistus tai tarvittaessa vastaava asiakirja. Tässä todistuksessa, joka on laadittava kyseisen asetuksen liitteessä V olevan vakiolomakkeen mukaisesti, on mainittava muun muassa haastehakemuksen tiedoksiantopäivämäärä, jos tuomio on annettu vastaajan poissa ollessa ja kyseinen tuomio on täytäntöönpanokelpoinen tuomiovaltiossa.

29. Asetukseen N:o 44/2001 ei ole kuitenkaan otettu Brysselin yleissopimuksen 47 artiklan mukaista edellytystä, jonka mukaan asianosaisen, joka pyytää tuomion täytäntöönpanoa, on lisäksi annettava asiakirjat, joista ilmenee, että tuomio on annettu tiedoksi tuomiovaltion lain mukaan.[13] Asetuksen N:o 44/2001 42 artiklan 2 kohdassa säädetään tältä osin seuraavaa:

"Päätös täytäntöönpanokelpoiseksi julistamisesta on annettava tiedoksi sille osapuolelle, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, ja päätökseen on liitettävä tuomio, jos sitä ei jo ole annettu tälle tiedoksi."

II Pääasian taustalla oleva riita ja ennakkoratkaisukysymykset

30. Nyt käsiteltävän asian taustalla on riita, jossa ovat vastakkain ASML Netherlands BV,[14] joka on Veldhoveniin (Alankomaat) sijoittautunut yritys, ja Semiconductor Industry Services GmbH (SEMIS),[15] joka on Feistritz-Drauhin (Itävalta) sijoittautunut yritys. Riita koskee Rechtbank 's-Hertogenboschin 16.6.2004 Alankomaissa antaman sellaisen yksipuolisen tuomion täytäntöönpanoa Itävallassa, jolla SEMIS velvoitettiin maksamaan tietty rahamäärä ASML:lle.

13 – Tosin yleissopimuksen saksankielisen toisinnon mukaan sanat "tuomion antamisvaltion lain mukaan" viittaavat vain täytäntöönpanokelpoisuuteen.

14 – Jäljempänä ASML.

15 – Jäljempänä SEMIS tai vastaaja.

31. Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että haaste Rechtbank 's-Hertogenboschin istuntoon, jonka päivämääräksi vahvistettiin siinä 19.5.2004, annettiin SEMISille tiedoksi vasta 25.5.2004. Siitä ilmenee niin ikään, että Rechtbank 's-Hertogenboschin 16.6.2004 antamaa yksipuolista tuomiota ei annettu tiedoksi SEMISille.

32. Yksipuolinen tuomio julistettiin ASML:n hakemuksesta täytäntöönpanokelpoiseksi Bezirksgericht Villachin Itävallan alimman oikeusasteen tuomioistuimena 20.12.2004 tekemällä päätöksellä Rechtbank 's-Hertogenboschin laatiman 6.7.2004 päivätyn todistuksen perusteella, sillä siinä yksipuolinen tuomio julistettiin "toistaiseksi täytäntöönpanokelpoiseksi". Itävallan tuomioistuin määräsi lisäksi kyseisen tuomion pakkotäytäntöönpanosta.

33. Tämän määräyksen jäljennös annettiin tiedoksi SEMISille. Tiedoksiannon liitteenä ei ollut yksipuolista tuomiota.

34. Landesgericht Klagenfurt (Itävalta) hylkäsi täytäntöönpanohakemuksen SEMISin kyseisestä määräyksestä tekemän valituksen perusteella sen vuoksi, että asetuksen N:o 44/2001 34 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu edellytys, jonka mukaan asianomaisen on voitava hakea muutosta yksipuoliseen tuomioon, tarkoittaa sen mielestä sitä, että tämä tuomio on täytynyt antaa tiedoksi poisjääneelle vastaajalle. Landesgericht Klagenfurt hylkäsi ASML:n väitteet, joiden mukaan asiassa piti soveltaa kyseisen 34 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuun tunnustamisen epäämisperusteeseen liittyvää poikkeusta, koska SEMIS oli ollut tietoinen yhtäältä sitä vastaan Alankomaissa vireille pannusta menettelystä, koska haaste oli annettu tiedoksi 25.5.2004, ja toisaalta yksipuolisen tuomion olemassaolosta sen jälkeen, kun Bezirksgericht Villachin 20.12.2004 antama määräys oli annettu sille tiedoksi.

35. Oberster Gerichtshof, joka käsittelee asiaa ASML:n tekemän valituksen perusteella, katsoo, että riidan ratkaiseminen riippuu siitä, onko asetuksen N:o 44/2001 34 artiklan 2 kohdassa säädetyn tunnustamisen epäämisperusteesta tehtävää poikkeusta koskevan edellytyksen katsottava täyttyneen eli onko katsottava, että SEMIS ei ole hakenut tuomioon muutosta, vaikka olisi voinut niin tehdä.

36. Oberster Gerichtshof on näin ollen päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1) Onko [asetuksen N:o 44/2001] 34 artiklan 2 kohdassa käytettyä sanamuotoa "paitsi jos vastaaja ei ole hakenut tuomioon muutosta, *vaikka olisi voinut niin tehdä*", tulkittava siten, että ilmaisu

"voida niin tehdä" edellyttää tässä merkityksessä joka tapauksessa, että vastaajalle on annettu sovellettavan lainsäädännön mukaisesti tiedoksi jäljennös jäsenvaltiossa annetusta yksipuolisesta tuomiosta, jolla kanne oli hyväksytty?

III Oikeudellinen arviointi

37. On kiistatonta, että tässä tapauksessa on sovellettava asetuksen N:o 44/2001 34 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tunnustamisen epäämisperustetta. Kyseisen säännöksen mukaan tuomiota ei näet tunnusteta, mikäli haastehakemusta tai vastaavaa asiakirjaa ei ole annettu tiedoksi vastaajalle niin hyvissä ajoin ja siten, että vastaaja olisi voinut valmistautua vastaamaan asiassa.

2) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan kieltävästi:

Onko katsottava, että vastaajan ja velallisen (vastaaja sitä tuomiota koskeneessa oikeudenkäynnissä, jonka täytäntöönpanoa haetaan) olisi jo sen perusteella, että asiassa oli annettu tiedoksi jäljennös sellaisesta hakemuksesta annetusta määräyksestä, jossa oli vaadittu Rechtbank 's-Hertogenboschin 16.6.2004 antaman yksipuolisen tuomion julistamista täytäntöönpanokelpoiseksi Itävallassa sekä pakkotäytäntöönpanon määräämistä täytäntöönpanokelpoiseksi julistetun ulkomaisen täytäntöönpanoperusteen nojalla, pitänyt selvittää se, oliko tällainen tuomio olemassa, ja tämän lisäksi myös se, oliko sen valtion, jossa tuomio on annettu, oikeusjärjestyksen mukaan (mahdollisesti) olemassa tätä varten muutoksenhakukeinoa, saadakseen tällä tavoin tiedon muutoksenhakumahdollisuudesta silloin kun muutoksenhakumahdollisuus on olennainen edellytys sille, että asiassa voidaan soveltaa asetuksen N:o 44/2001 34 artiklassa säädettyä tunnustamisen estettä koskevaa poikkeusta?"

38. Kansallisen tuomioistuimen antamista tiedoista ilmenee, että haaste alankomaalaisen tuomioistuimen istuntoon, jonka päivämääräksi vahvistettiin 19.5.2004, annettiin vastaajalle tiedoksi vasta tämän istunnon jälkeen eli 25.5.2004 ja että Rechtbank 's-Hertogenbosch antoi 16.6.2004 yksipuolisen tuomion, jossa SEMIS velvoitettiin maksamaan tietty rahasumma ASML:lle. Haastetta ei siten annettu tiedoksi niin hyvissä ajoin, että SEMIS olisi voinut valmistautua vastaamaan asiassa.

39. Tässä ennakkoratkaisumenettelyssä on ratkaistava, täyttyvätkö edellytykset, jotka on asetettu tämän tunnustamisen epäämisperusteen soveltamista koskevalle poikkeukselle. Asetuksen N:o 44/2001 34 artiklan 2 kohdassa näet säädetään, että puolustautumisoikeuksien loukkaamista koskeva tun-

nustamisen epäämisperuste on hylättävä, jos poisjäänyt vastaaja ei ole hakenut yksipuoliseen tuomioon muutosta, vaikka olisi voinut niin tehdä.

40. Kansallinen tuomioistuin pyrkii kahdella ennakkoratkaisukysymyksellään, joita ehdotan yhteisöjen tuomioistuimelle yhdessä käsiteltäviksi, selvittämään sen, edellyttääkö se, että poisjääneen vastaajan on täytynyt voida hakea muutosta yksipuoliseen tuomioon, sitä, että tämä on voinut saada tiedon tämän tuomion sisällöstä, jolloin se on pitänyt antaa hänelle tiedoksi, vai riittääkö se, että hän on saanut pelkästään tiedon tämän tuomion olemassaolosta.

41. Se tiedustelee siten lähinnä, onko asetuksen N:o 44/2001 34 artiklan 2 alakohtaa tulkittava siten, että siinä säädetty poikkeus, jonka mukaan puolustautumisoikeuksien loukkaamiseen perustuvaa tunnustamisen epäämisperustetta ei sovelleta, jos vastaaja ei ole hakenut tuomioon muutosta, vaikka olisi voinut niin tehdä, edellyttää sitä, että tämä tuomio on annettu hänelle tiedoksi, vai riittääkö se, että hän on tiennyt sen olemassaolosta.

42. Tämän oikeudenkäynnin aikana esitetyt kannat voidaan ryhmitellä kahdeksi vastakkaiseksi näkemykseksi.

43. ASML ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus väittävät ensinnäkin, että asetuksen N:o 44/2001 34 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu poikkeus ei edellytä tuomion tiedoksi antamista. Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen mukaan tällaisen vaatimuksen johdonmukainen hyväksyminen merkitsisi sitä, että yhteisön lainsäätäjän aikomus jätettäisiin huomiotta, sillä se on poistanut Brysselin yleissopimuksen 27 artiklan 2 kappaleen mukaisen edellytyksen, jonka mukaan haastehakemus on täytynyt antaa asianmukaisesti tiedoksi. Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus esittää tästä syystä, että on riittävää, että osapuoli, joka vaatii tuomion täytäntöönpanoa, ilmoittaa poisjääneelle vastaajalle tämän tuomion olemassaolosta ja siitä, että tämän tehtävänä on selvittää, voiko hän riitauttaa sen. Täytäntöönpanovaltion tuomioistuimen tehtävänä on siten arvioida, onko vastaajalla ollut kuhunkin yksittäistapaukseen liittyvissä erityisolosuhteissa käytettävissään kohtuullinen muutoksenhakumahdollisuus.

44. Saksan, Alankomaiden, Itävallan ja Puolan hallitukset sekä komissio väittävät toisaalta, että mahdollisuus hakea tuomioon muutosta edellyttää sen sisällön tuntemista. Pelkkä sen olemassaolosta tietäminen ei riitä. Ne katsovat sen vuoksi, että asetuksen N:o 44/2001 34 artiklan 2 kohdan mukainen poikkeus edellyttää sitä, että tuomio on annettu tiedoksi.

45. Saksan ja Itävallan hallitukset korostavat kuitenkin, että tämän tiedoksi antamisen

muotovaatimusten on oltava verrattavissa muotovaatimuksiin, jotka yhteisön lainsäätäjä on asettanut asetuksen N:o 44/2001 34 artiklan 2 kohdassa haastehakemusten osalta, joten pelkkä muotovirhe, jolla ei loukata puolustautumisoikeuksia, ei riitä poikkeuksen soveltamatta jättämiseen.

46. Yhdyn jälkimmäiseen näistä kahdesta näkemyksestä. Edellytys, jonka mukaan poisjääneen vastaajan on täytynyt voida hakea muutosta, edellyttää mielestäni sitä, että hän on voinut saada tiedon kyseisen tuomion sisällöstä. Tämä edellytys merkitsee näin ollen sitä, että tuomio on annettu hänelle tiedoksi samojen vaatimusten mukaisesti kuin asetuksen N:o 44/2001 34 artiklan 2 kohdassa säädetään haastehakemuksen osalta, eli pelkkä muotovirhe, jolla ei loukata puolustautumisoikeuksia, ei riitä poikkeuksen soveltamatta jättämiseen.

47. Perustan näkemykseni ensinnäkin asetuksen N:o 44/2001 34 artiklan 2 kohdan syntyhistoriaan, täytäntöönpanoa koskeviin tämän asetuksen säännöksiin, erityisesti 42 artiklan 2 kohtaan, sekä puolustautumisoikeuksia koskevaan perusperiaatteeseen.

1. Asetuksen N:o 44/2001 34 artiklan 2 kohdan syntyhistoria

48. Asetuksen N:o 44/2001 34 artiklan 2 kohdan sisältö ei varsinaisesti anna viitteitä siitä, miten tässä oikeudenkäynnissä tutkittavaan kysymykseen pitäisi vastata. Tämän säännöksen syntyhistorian perusteella voidaan sitä vastoin arvioida niiden muutosten merkitystä, jotka yhteisön lainsäätäjä on halunnut tehdä puolustautumisoikeuksien loukkaamista koskevan tunnustamisen epäämisperusteen sisältöön.

49. Kun yhteisön lainsäätäjä on säätänyt siitä, että tätä tunnustamisen epäämisperustetta ei sovelleta silloin, jos poisjäänyt vastaaja ei ole hakenut tuomioon muutosta, vaikka olisi voinut niin tehdä, se on kiistatta halunnut rajoittaa kyseisen perusteen ulottuvuutta, sellaisena kuin siitä määrätään Brysselin yleissopimuksen 27 artiklan 2 kappaleessa.

50. Kyseisen rajoituksen perusteluja ei ole mainittu nimenomaisesti asetuksen N:o 44/2001 johdanto-osassa. Ne ilmenevät kuitenkin erittäin selvästi perusteluista, jotka ovat Euroopan yhteisöjen komission neuvos-

tolle 14.7.1999 antaman asetusehdotuksen [16] 41 artiklan 2 kohdan taustalla. Näillä perusteluilla on ilmeisesti merkitystä asetuksen N:o 44/2001 34 artiklan 2 kohdan tulkinnan kannalta, koska tämä säännös on lähes sama kuin komission ehdotuksessa. [17]

51. Kyseisten perustelujen mukaan adverbin "asianmukaisesti" poistamisella ja riidanalaisen poikkeuksen lisäämisellä asetuksen N:o 44/2001 34 artiklan 2 alakohtaan on pyritty poistamaan kaksi seurausta, jotka yhteisöjen tuomioistuin on päätellyt Brysselin yleissopimuksen 27 artiklan 2 kappaleen sisällöstä.

52. Ensimmäinen näistä seurauksista, joka ilmenee asiassa Lancray 3.7.1990 annetusta tuomiosta, [18] on se, että muotovirhe haastehakemuksen tiedoksi antamisessa estää yksipuolisen tuomion tunnustamisen, vaikka tällä sääntöjenvastaisuudella ei olisi loukattu vastaajan etuja ja tällä olisi ollut riittävästi aikaa valmistautua vastaamaan asiassa. [19] Yhteisöjen tuomioistuimen mielestä sääntöjenmukaisuutta koskevan edellytyksen, joka on asetettu adverbillä "asianmukaisesti", ja Brysselin yleissopimuksen 27 artiklan 2 kappaleen sanoihin "hyvissä ajoin" sisältyvän haastehakemuksen tiedoksiannon ajoitusta koskevan edellytyksen on molempien täytyttävä, jotta ulkomainen yksipuolinen tuomio tunnustettaisiin täytäntöönpanovaltiossa.

53. Jälkimmäinen näistä seurauksista ilmenee asiassa Minalmet 12.11.1992 annetusta tuomiosta. [20] Kyseisen tuomion taustalla olleessa asiassa Englannin oikeuden mukaan perustettu yhtiö halusi saada Saksassa täytäntöön pantavaksi Yhdistyneessä kuningaskunnassa annetun yksipuolisen tuomion, jolla saksalainen yhtiö tuomittiin maksamaan sille tietty rahasumma. Haastehakemusta ei ollut annettu vastaajalle tiedoksi asianmukaisesti. Yksipuolinen tuomio oli sitä vastoin annettu sille asianmukaisesti tiedoksi.

54. Yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että Brysselin yleissopimuksen 27 artiklan 2 kappaletta on tutkittava siten, että yksipuolisen tuomion tunnustaminen on sen vastaista, mikäli haastehakemusta ei ole annettu asianmukaisesti tiedoksi poisjääneelle vastaajalle, vaikka tämä on sittemmin saanut tiedon annetusta tuomiosta eikä ole käyttänyt tuomiovaltion oikeudessa säädettyjä muutoksenhakukeinoja.

16 – Ehdotus neuvoston asetukseksi (EY) tuomioistuinten toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa (KOM(1999) 348 lopullinen).

17 – Ainoat erot asetuksen N:o 44/2001 34 artiklan 2 kohdan sanamuotoon ovat täysin muodollisia, koska komission ehdotuksen 41 artiklan 2 kohdan sanamuoto on seuraava: "jos tuomio on annettu poisjäänyttä vastaajaa vastaan eikä haastehakemusta tai vastaavaa asiakirjaa ole annettu tiedoksi vastaajalle niin hyvissä ajoin ja siten, että vastaaja olisi voinut valmistautua vastaamaan asiassa paitsi, jos vastaaja ei ole hakenut tuomioon muutosta, vaikka olisi voinut niin tehdä".

18 – Asia C-305/88, Lancray, tuomio 3.7.1990 (Kok. 1990, s. I-2725).

19 – Em. asiassa Lancray annetun tuomion taustalla ollut sääntöjenvastaisuus liittyi haastehakemuksen käännöksen puuttumiseen, vaikka osapuolet olivat käyttäneet kyseisen asiakirjan kieltä liikesuhteissaan.

20 – Asia C-123/91, Minalmet, tuomio 12.11.1992 (Kok. 1992, s. I-5661).

55. Sama näkemys omaksuttiin asiassa Hendrikman ja Feyen 10.10.1996 annetussa tuomiossa [21] sellaisen vastaajan osalta, joka ei tiennyt häntä vastaan vireille pannusta oikeudenkäynnistä mutta jonka lukuun oli esiintynyt asianajaja, jota hän ei ollut valtuuttanut. Yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että tällaista vastaajaa piti pitää Brysselin yleissopimuksen 27 artiklan 2 kappaleessa tarkoitettuna poisjääneenä vastaajana ja että tätä päätelmää ei kyseenalaistanut se, että tällä vastaajalla oli ollut mahdollisuus vaatia tuomion kumoamista edustusta koskeneen virheen vuoksi.

56. Kuten komissio on korostanut, tähän oikeuskäytäntöön saattaisi liittyä se heikkous, että se kannustaa velallista passiivisuuteen ja jopa vilpilliseen mieleen. [22] Velallisella, jolla ei ole pakkotäytäntöönpanon kohteeksi kelpaavaa omaisuutta tuomiovaltiossa, on täysi intressi pidättäytyä käyttämästä siellä annetun tuomion osalta käytettävissä olevia muutoksenhakukeinoja ja vastustaa tämän jälkeen tuomion täytäntöönpanoa sillä perusteella, että haastehakemusta ei ollut annettu hänelle tiedoksi niin hyvissä ajoin, että hän on voinut valmistautua vastaamaan asiassa.

57. Tässä yhteydessä on muistutettava siitä, että yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että kantaja, joka on saanut jossain sopimusvaltiossa hänelle edullisen tuomion, joka voidaan todeta täytäntöönpanokelpoiseksi toisessa sopimusvaltiossa, ei voi panna vireille tässä toisessa sopimusvaltiossa velallistaan vastaan uutta oikeudenkäyntiä, jonka kohde on sama. [23] Tämän oikeuskäytännön perusteella on katsottava, että mikäli täytäntöönpanomääräystä ei anneta täytäntöönpanovaltiossa, hakijan on mahdotonta saada tässä valtiossa täytäntöönpanoa tuomiovaltiossa annetulle tuomiolle sen enempää kuin täytäntöönpanokelpoista uutta tuomiotakaan.

58. Asetuksen N:o 44/2001 34 artiklan 2 kohdan tavoitteena on siis yhtäältä sen poissulkeminen, että pelkkä haastehakemuksen muotovirhe voisi aiheuttaa täytäntöönpanomääräyksen epäämisen, kun tämä virhe ei ole estänyt vastaajaa valmistautumasta vastaamaan. Sillä pyritään toisaalta estämään poisjäänyttä vastaajaa odottamasta tunnustamis- ja täytäntöönpanomenettelyä täytäntöönpanovaltiossa ja vetoamasta puolustautumisoikeuksiensa loukkaamiseen, mikäli hänellä on ollut mahdollisuus puolustaa oikeuksiaan hakemalla muutosta kyseiseen tuomioon tuomiovaltiossa.

59. Kyseessä on siten pelkkä menettelyn väärinkäytön estäminen. Kun yhteisön lainsäätäjä on päättänyt panna pisteen edellä mainitussa asiassa Minalmet annetusta tuomiosta alkaneelle oikeuskäytännölle, se on halunnut estää sen, että poisjäänyt vastaaja saisi etua siitä, että hän on ollut huolimaton eikä ole puolustanut oikeuksiaan käyttämällä käytettävissään olevia muutoksenhakukeinoja.

21 – Asia C-78/95, Hendrikman ja Feyen, tuomio 10.10.1996 (Kok. 1996, s. I-4943).

22 – Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille: "Kohti päätösten saamisen ja täytäntöönpanon tehostumista Euroopan unionissa" (EYVL 1998, C 33, s. 3).

23 – Asia 42/76, De Wolf, tuomio 30.11.1976 (Kok. 1976, s. 1759).

60. Lainsäätäjä ei ole kuitenkaan mielestäni halunnut velvoittaa vastaajaa toteuttamaan uusia toimenpiteitä, joilla mennään normaalia huolellisuutta pidemmälle oikeuksien puolustamisessa, kuten tutkimaan toisessa jäsenvaltiossa annettua tuomiota, jonka kieltä hän ei välttämättä ymmärrä ja jonka tuomioistuinjärjestelmää hän ei tunne. Mikäli tällaiset toimenpiteet olisivat poisjääneen vastaajan vastuulla, tällä ylitettäisiin mielestäni selvästi riidanalaisen poikkeuksen ulottuvuus.

61. Kun yhteisön lainsäätäjä on säätänyt, että yksipuolinen tuomio on tunnustettava täytäntöönpanovaltiossa, mikäli vastaaja ei ole hakenut muutosta kyseiseen tuomioon, se on nimittäin katsonut, että alkuperäistä oikeudenkäyntiä rasittava puolustautumisoikeuksien loukkaus voitaisiin korjata tätä muutoksenhakumahdollisuutta käyttämällä ja että sillä pitäisi mahdollistaa se, että vastaaja voi puolustaa asianmukaisesti oikeuksiaan tuomiovaltion tuomioistuimessa.

62. Yhteisön lainsäätäjä on siten kumonnut perustelut, jotka olivat yhteisöjen tuomioistuimen edellä mainitussa asiassa Minalmet antamassaan tuomiossa omaksuman kannan taustalla ja joiden mukaan merkityksellinen ajankohta, jotta vastaaja voisi valmistautua vastaamaan asiassa, on asian vireillepanon hetki, eikä mahdollisuus käyttää myöhemmin muutoksenhakukeinoa jo täytäntöönpanokelpoiseksi todettua yksipuolista tuomiota vastaan voi olla keino, joka vastaisi tuomion antamista edeltävää puolustautumista. [24]

63. Tämä yhteisön lainsäätäjän uusi lähestymistapa antaa aiheen ajatella, että poisjäänyt vastaaja voi todellisuudessa olla tilanteessa, joka on verrattavissa tilanteeseen, jossa hän on silloin, kun hänet haastetaan ensimmäistä kertaa tuomiovaltion tuomioistuimeen. Tältä osin yksipuolisella tuomiolla on sama rooli kuin haastehakemuksella. Sen on mahdollistettava se, että poisjäänyt vastaaja saa tiedon riitaan liittyvistä seikoista ja voi valmistautua vastaamaan asiassa. [25]

64. On siis olennaisen tärkeää, että poisjäänyt vastaaja kykenee saamaan tiedon tämän tuomion sisällöstä. Hänen mahdollisuutensa hakea tehokkaasti muutosta siten, että hän kykenee puolustamaan oikeuksiaan, kuten hän olisi kyennyt alun perin istunnossa, mikäli haastehakemus olisi annettu hänelle asianmukaisesti tiedoksi, edellyttää näin ollen sitä, että hän kykenee saamaan tiedon yksipuolisen tuomion perusteluista, jotta hän voi vastustaa niitä tehokkaasti.

24 – Em. asia Minalmet, tuomion 19 kohta. Yhteisöjen tuomioistuin totesi tämän päätelmänsä tueksi, että kun täytäntöönpanokelpoinen tuomio on annettu, vastaaja voi saada tämän tuomion täytäntöönpanon tarvittaessa lykätyksi ainoastaan hyvin hankalasti, ja hänelle voi lisäksi aiheutua menettelyllisiä vaikeuksia. Poisjääneen vastaajan puolustautumismahdollisuuksia heikennetään siten huomattavasti (20 kohta).

25 – Asia C-172/91, Sonntag, tuomio 21.4.1993 (Kok. 1993, s. I-1963, 39 kohta).

65. Tästä seuraa johdonmukaisesti, että tämä tuomio on annettava hänelle tiedoksi, kuten myös haastehakemus on annettava tiedoksi. Asetuksella N:o 44/2001 käyttöön otettu poikkeus tunnustamisen epäämisperusteen soveltamiseen johtaa väistämättä siihen, että syntyy yhteys haastehakemuksen ja yksipuolisen tuomion välille. Tätä poikkeusta ei siis voida soveltaa, mikäli poisjääneelle vastaajalle on ilmoitettu ainoastaan yksipuolisen tuomion olemassaolosta siten, että sen täytäntöönpanokelpoisuuden toteava päätös annetaan tiedoksi, kuten tässä tapauksessa.

66. Sen mukaisesti kuin asetuksessa N:o 1348/2000 säädetään, poisjääneelle vastaajalle on annettava tämä tuomio tiedoksi hänen ymmärtämällään kielellä. Kuten kyseisen asetuksen 8 artiklassa säädetään, poisjääneelle vastaajalle on ilmoitettava, että tämä voi kieltäytyä vastaanottamasta tiedoksiannettavaa asiakirjaa, jollei se ole vastaanottavan jäsenvaltion virallisella kielellä tai, jos jäsenvaltiossa on useita virallisia kieliä, sen paikkakunnan virallisella kielellä tai jollakin sen paikkakunnan virallisista kielistä, missä tiedoksianto tapahtuu, tai asiakirjan lähettäneen jäsenvaltion kielellä, jota vastaanottaja ymmärtää.

67. Vaikka asetuksiin N:o 1348/2000 ja N:o 44/2001 ei sisälly tällaista säännöstä, olen taipuvainen ajattelemaan Puolan hallituksen tavoin, että tuomion tiedoksi antamisen yhteydessä pitäisi niin ikään ilmoittaa vastaajalle tätä koskevista muutoksenhakukeinoista. Edellytys, jonka mukaan hänen on voitava hakea muutosta, merkitsee mielestäni myös sitä, että hän tietää muutoksenhakukeinot, jotka ovat käytettävissä sen tuomion osalta, jonka täytäntöönpanoa haetaan.

68. Kuten Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus korostaa, tällainen vaatimus on luonnollisesti rasite täytäntöönpanon hakijalle. Tätä rasitetta on kuitenkin arvioitava osapuolten tilanteen ja heidän velvoitteidensa oikeudenmukaisen tasapainon perusteella. On kiistatonta, että yksipuolista tuomiota koskevien käytettävissä olevien muutoksenhakukeinojen määrittäminen on välttämättä jommankumman asianosaisen tehtävänä. Katson, että täytäntöönpanon hakijalla on parhaat mahdollisuudet täyttää tämä tehtävä. Yhtäältä nämä muutoksenhakukeinot ovat useimmiten sen kansallisen oikeusjärjestyksen muutoksenhakukeinoja. Toisaalta hänellä on selvä intressi riidanalaisen poikkeuksen soveltamiseen ja siitä huolehtimiseen, että poisjäänyt vastaaja on saanut kiistattomasti mahdollisuuden hakea muutosta yksipuoliseen tuomioon.

69. Kuten Saksan ja Itävallan hallitukset korostavat, täytäntöönpantavaksi haetun tuomion tiedoksiantoa poisjääneelle vastaajalle koskevien muotovaatimusten on oltava verrattavissa yhteisön lainsäätäjän asetuksen N:o 44/2001 34 artiklan 2 kohdassa haastehakemusten osalta säätämiin vaatimuksiin.

Pelkkä muotovirhe, jolla ei loukata puolustautumisoikeuksia eli poisjääneen vastaajan mahdollisuuksia saada tieto riitaan liittyvistä seikoista ja puolustaa oikeuksiaan, ei riitä poikkeuksen soveltamisen epäämiseen.

70. Tästä seuraa, että asetuksen N:o 44/2001 34 artiklan 2 kohdan syntyhistorian kannalta poikkeusta koskeva edellytys, jonka mukaan poisjääneellä vastaajalla on täytynyt olla tilaisuus hakea muutosta yksipuoliseen tuomioon, täyttyy vain, jos tuomio on annettu hänelle tiedoksi.

71. Tämän näkemyksen vahvistavat mielestäni täytäntöönpanomenettelyä koskevat asetuksen N:o 44/2001 säännökset, erityisesti 42 artiklan 2 kohta.

2. Täytäntöönpanomenettelyä koskevat säännöt

72. Kuten olen edellä jo todennut, asetuksessa N:o 44/2001 ei toisteta Brysselin yleissopimuksen 47 artiklan 1 kappaleessa nimenomaisesti ilmaistua vaatimusta, jonka nojalla osapuolen, joka hakee tuomion täytäntöönpanoa, on esitettävä kaikki asiakirjat, jotka osoittavat, että tuomio on annettu tiedoksi tuomiovaltion lain mukaan.

73. Asetuksessa N:o 44/2001 edellytetään, kuten Brysselin yleissopimuksessakin, että toisessa jäsenvaltiossa annetun tuomion tunnustamisen ja täytäntöönpanon hakija esittää jäljennöksen tuomiosta ja täyttää sen alkuperäisyyden toteamiseksi vaadittavat edellytykset. Asetuksessa edellytetään myös tuomiovaltion tuomioistuimen tai toimivaltaisen viranomaisen antaman todistuksen tai tarvittaessa vastaavan asiakirjan esittämistä siitä, että kyseinen tuomio on täytäntöönpanokelpoinen kyseisessä valtiossa, ja siitä on ilmettävä muun muassa haastehakemuksen tiedoksiantopäivä, mikäli kyseessä on yksipuolinen tuomio.

74. Siinä säädetään tämän jälkeen, että tuomio, jonka täytäntöönpanoa vaaditaan, todetaan täytäntöönpanokelpoiseksi heti, kun nämä muodollisuudet on hoidettu. Asetuksen N:o 44/2001 42 artiklan 2 kohdassa säädetään lopuksi, että "päätös täytäntöönpanokelpoiseksi julistamisesta on annettava tiedoksi sille osapuolelle, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan, ja päätökseen on liitettävä tuomio, jos sitä ei jo ole annettu tälle tiedoksi".

75. Katson, että kyseisessä säännöksessä tarkoitettu "tuomio" lauseessa "päätökseen on liitettävä tuomio, jos sitä ei jo ole annettu tälle tiedoksi" voi olla vain se tuomio, jonka täytäntöönpanoa haetaan ja jonka täytäntöönpanokelpoisuus täytäntöönpanovaltiossa on tunnustettu. Myös komissio yhtyy tähän

tulkintaan, kuten se on todennut istunnossa vastauksena yhteisöjen tuomioistuimen esittämään kysymykseen.

76. Asetuksen N:o 44/2001 42 artiklan 2 kohdan sisällöstä voidaan mielestäni tehdä kaksi päätelmää.

77. Ensimmäinen näistä päätelmistä on se, että asetuksessa N:o 44/2001 hyväksytään siten se, että sen tuomion tiedoksi antaminen, jonka täytäntöönpanoa haetaan, ei ole edellytys sille, että täytäntöönpanohakemus voidaan jättää täytäntöönpanovaltiossa, ja että tämä tuomio voidaan antaa tiedoksi vastaajalle samaan aikaan kuin asiakirja, jossa se todetaan täytäntöönpanokelpoiseksi kyseisessä valtiossa.

78. Ensin mainittu seuraus koskee mielestäni vaikutuksia, joita on Brysselin yleissopimuksen 47 artiklan 1 kappaleen tulkinnalla, jonka yhteisöjen tuomioistuin on esittänyt asiassa van der Linden 14.3.1996 antamassaan tuomiossa. [26]

79. Kyseisen tuomion taustalla olleessa asiassa van der Linden, jonka kotipaikka oli Belgiassa, riitautti kahden sellaisen yksipuolisen tuomion täytäntöönpanon kyseisessä valtiossa, jotka saksalainen tuomioistuin oli antanut häntä vastaan ja joilla se oli velvoittanut hänet maksamaan tietyt rahasummat Saksaan sijoittautuneelle vakuutusyhtiölle. Van der Linden vetosi tuolloin siihen, että todistetta näiden tuomioiden tiedoksi antamisesta ei ollut esitetty siinä vaiheessa, kun täytäntöönpanohakemus esitettiin.

80. Vakuutusyhtiö oli kuitenkin antanut kyseiset tuomiot uudelleen tiedoksi Belgian oikeussääntöjen mukaisesti van der Lindenin niiden täytäntöönpanokelpoisuuden tunnustamista koskevasta päätöksestä Belgiassa vireille paneman muutoksenhaun aikana. Oli siis selvitettävä, pitikö Brysselin yleissopimuksen 47 artiklan 1 kappaletta tulkita siten, että näyttö sen tuomion tiedoksi antamisesta, jonka täytäntöönpanoa haettiin, voitiin esittää täytäntöönpanohakemuksen jättämisen jälkeen, erityisesti poisjääneen vastaajan täytäntöönpanon sallivasta päätöksestä täytäntöönpanovaltiossa vireille paneman muutoksenhakumenettelyn aikana.

81. Yhteisöjen tuomioistuin vastasi tähän kysymykseen myöntävästi ja nojautui tavoitteisiin, jotka ovat Brysselin yleissopimuksen 47 artiklan 1 kappaleessa vahvistetun tiedoksi antamista koskevan vaatimuksen taustalla. Se muistutti, että tämän vaatimuksen tarkoituksena on yhtäältä se, että vastaaja saisi tietoonsa häntä vastaan annetun tuomion, ja toisaalta se, että hän voisi täyttää siitä johtuvat velvoitteet vapaaehtoisesti ennen kuin täytäntöönpanokelpoisuuden toteamista voidaan hakea. [27] Se päätteli tästä,

26 – Asia C-275/94, van der Linden, tuomio 14.3.1996 (Kok. 1996, s. I-1393).

27 – Tuomion 15 kohta.

että näyttö kyseisen tuomion tiedoksi antamisesta voitiin, mikäli kansalliset menettelysäännöt sen sallivat, esittää hakemuksen jättämisen jälkeen, muun muassa vastaajan täytäntöönpanoluvasta täytäntöönpanovaltiossa vireille paneman muutoksenhakumenettelyn aikana, sillä edellytyksellä, että tällä on kohtuullinen aika kyseisen päätöksen vapaaehtoiseen täytäntöönpanoon ja että osapuoli, joka hakee sen täytäntöön panemista, vastaa kaikkien tarpeettomien menettelyjen kuluista.

82. Se myönsi niin ikään implisiittisesti, että tämä tiedoksianto voitiin suorittaa täytäntöönpanovaltiossa sovellettavien sääntöjen mukaisesti eikä ainoastaan tuomiovaltion lain mukaan, kuten Brysselin yleissopimuksen 47 artiklan 1 kappaleessa mainitaan.

83. Asetuksen N:o 44/2001 42 artiklan 2 kohdassa muunnetaan siten yhteisön säännöksi mahdollisuus, jonka yhteisöjen tuomioistuin on hyväksynyt edellä mainitussa asiassa van der Linden antamassaan tuomiossa Brysselin yleissopimuksen osalta.

84. Toinen päätelmä, joka on mielestäni tehtävä asetuksen N:o 44/2001 42 artiklan 2 kohdan sisällöstä, on se, että tuomio, jonka täytäntöönpanoa haetaan, on välttämättä jossain vaiheessa annettava tiedoksi osapuolelle, jota vastaan täytäntöönpanoa haetaan.

85. Tätä päätelmää tukee 42 artiklan 1 kohdassa, joka koskee täytäntöönpanon hakijaa, ja kyseisen artiklan 2 kohdassa, jota sovelletaan vastaajaan, käytettyjen sanamuotojen ero. Kyseisessä 42 artiklan 1 kohdassa säädetään siis, että päätöksestä, joka koskee täytäntöönpanokelpoisuuden toteamisesta esitettyä hakemusta, annetaan tieto (est portée à la connaissance) mahdollisimman pian täytäntöönpanon hakijalle. Toisaalta 42 artiklan 2 kohdassa käytetään sanamuotoa "annetaan tiedoksi" (signifiée ou notifiée).

86. Kuten Alankomaiden hallitus esittää, asetuksen N:o 44/2001 42 artiklan 2 kohdasta ilmenee, että täytäntöönpanohakemuksen kohteena oleva tuomio on annettava tiedoksi ennen täytäntöönpanohakemuksen jättämistä täytäntöönpanovaltiossa. Ellei näin menetellä, se on joka tapauksessa annettava tiedoksi samaan aikaan kun täytäntöönpanokelpoisuuden vahvistava asiakirja.

87. Asetuksessa N:o 44/2001 säädetyn täytäntöönpanomenettelyjärjestelmän ja yhteisöjen tuomioistuimen edellä mainitussa asiassa van der Linden antamassaan tuomiossa omaksuman näkemyksen mukaisesti täytäntöönpanon hakijan tehtävänä on esittää näyttö siitä, että tiedoksianto on jo tapahtunut.

88. Silloin kun yksipuolinen tuomio annetaan tiedoksi samaan aikaan kuin asiakirja, jossa se vahvistetaan täytäntöönpanokelpoi-

seksi, poisjääneellä vastaajalla on yhteisöjen tuomioistuimen edellä mainitussa asiassa van der Linden antamassaan tuomiossa omaksuman näkemyksen mukaisesti oltava riittävästi aikaa tämän tuomion vapaaehtoiseen täytäntöönpanoon. Hänellä on oltava myös riittävästi aikaa hakea siihen muutosta tuomiovaltiossa.

89. Tätä päätelmää tukee asetuksen N:o 44/2001 46 artiklan 1 kohta, joka koskee sen osapuolen ulkomaisen tuomion täytäntöönpanokelpoisuuden vahvistamisesta tehdystä päätöksestä tekemän valituksen seurauksia, jota vastaan tämän tuomion täytäntöönpanoa haetaan. Tämän säännöksen mukaisesti valitusta käsittelevä tuomioistuin voi lykätä asian käsittelyä, mikäli tähän tuomioon on haettu muutosta tuomiovaltiossa. Saman säännöksen nojalla tämä tuomioistuin voi myös, mikäli muutoksenhaun määräaika ei ole päättynyt, asettaa vastaajalle määräajan muutoksenhakua varten. [28]

90. Tässä esimerkkitapauksessa edellytetään, jotta asetuksen N:o 44/2001 34 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tunnustamisen epäämisperusteen soveltamista koskevaa poikkeusta voitaisiin soveltaa, että täytäntöönpanovaltion tuomioistuin, joka on asettanut poisjääneelle vastaajalle määräajan muutoksenhakua varten, varmistaa, että vastaaja on kyennyt halutessaan saamaan täytäntöönpanohakemuksen kohteena olevan tuomion tiedoksi ymmärtämällään kielellä asetuksen N:o 1348/2000 8 artiklan mukaisesti, [29] ja mielestäni myös, että hänelle on kerrottu muutoksenhakukeinoista, jotka ovat käytettävissä tuomiovaltiossa kyseistä tuomiota vastaan.

91. Tästä seuraa joka tapauksessa, että asetuksen N:o 44/2001 42 artiklan 2 kohdan mukaisesti silloin, kun tuomiota, jonka täytäntöönpanoa haetaan, ei ole annettu tiedoksi ennen täytäntöönpanohakemuksen jättämistä, se on välttämättä annettava tiedoksi samaan aikaan kun asiakirja, jossa se vahvistetaan täytäntöönpanokelpoiseksi täytäntöönpanovaltiossa.

92. Kansallisen tuomioistuimen antamien tietojen mukaan tätä vaatimusta ei ole tässä tapauksessa noudatettu. Oberster Gerichtshof esittää näet ennakkoratkaisupyynnössään, [30] että SEMIS sai tiedoksi jäljennöksen ainoastaan Itävallan alimman oikeusasteen tuomioistuimen 20.12.2004 antamasta määräyksestä, jossa kyseinen 16.6.2004 annettu yksipuolinen tuomio todettiin täytäntöönpanokelpoiseksi Itävallassa.

28 – Lisäksi on otettava huomioon asetuksen N:o 1348/2000 19 artiklan 4 kohdan säännökset, joissa täsmennetään edellä esitetyllä tavalla, millä edellytyksillä tällainen muutoksenhaku voidaan hyväksyä vielä senkin jälkeen, kun muutoksenhaun määräajat ovat päättyneet tuomiovaltiossa. Niissä edellytetään ensinnäkin, että vastaaja ei ollut hänestä itsestään riippumattomista syistä saanut riittävän ajoissa tietoa haasteesta voidakseen ryhtyä vastaamaan tai tietoa tuomiosta voidakseen hakea muutosta, toiseksi, että vastaajan väitteet kannetta vastaan eivät ole ilmeisen perusteettomia, ja kolmanneksi, että hakemus muutoksenhakuajan umpeenkulumisen aiheuttamista seuraamuksista vapauttamiseksi on esitetty kohtuullisen ajan kuluessa siitä, kun vastaaja on saanut tiedon tuomiosta.

29 – Ks. vastaavasti asia C-443/03, Leffler, tuomio 8.11.2005 (Kok. 2005, s. I-9611, 68 kohta).

30 – A kohdan 4 alakohta, s. 3 ja 4.

93. Juuri tästä syystä Oberster Gerichtshof on pyytänyt yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, voiko edellytys, jonka mukaan vastaaja "olisi voinut" hakea muutosta yksipuoliseen tuomioon, täyttyä, jos vastaaja on saanut pelkästään tiedon kyseisen tuomion olemassaolosta sen vuoksi, että asiakirja, jossa kyseinen tuomio vahvistettiin täytäntöönpanokelpoiseksi, on annettu hänelle tiedoksi.

94. Mikäli hyväksyttäisiin se, että tämä edellytys voisi täyttyä tällaisessa tapauksessa, annettaisiin kuitenkin asetuksen N:o 44/2001 34 artiklan 2 kohdalle sellainen tulkinta, joka on ristiriidassa kyseisen asetuksen 42 artiklan 2 kohdan säännösten kanssa.

95. Viimeksi mainitussa säännöksessä vahvistetaan näin ollen, että poikkeukselle asetettu edellytys, jonka mukaan poisjääneen vastaajan on täytynyt voida hakea muutosta yksipuoliseen tuomioon, edellyttää sitä, että tuomio on annettu hänelle tiedoksi.

96. Tämä päätelmä on mielestäni välttämätön myös niiden vaatimusten perusteella, jotka johtuvat puolustautumisoikeuksien perusperiaatteesta.

3. Puolustautumisoikeudet

97. Niiden muotovaatimusten yksinkertaistamista, jotka on asetettu tuomioiden vastavuoroisen tunnustamisen ja täytäntöönpanon edellytykseksi, ei saa tavoitella siten, että puolustautumisoikeuksia jollain tavoin heikennetään. Tämä vakiintunut oikeuskäytäntö, joka on ohjannut yhteisöjen tuomioistuinta Brysselin yleissopimuksen 27 artiklan 2 kohdan tulkinnassa,[31] on mielestäni sovellettavissa myös asetuksen N:o 44/2001 34 artiklan 2 kohdan tulkinnan yhteydessä.

98. Viimeksi mainitussa artiklassa, kuten Brysselin yleissopimuksen 27 artiklan 2 kappaleessakin, pyritään suojelemaan näitä oikeuksia säätämällä siitä, että tuomiota ei tunnusteta eikä panna täytäntöön täytäntöönpanovaltiossa, ellei vastaajalla ole ollut mahdollisuutta puolustautua tuomiovaltion tuomioistuimessa.[32]

99. Asetuksen N:o 44/2001 34 artiklan 2 kohdassa on otettu käyttöön tätä tunnustamisen epäämisperustetta koskeva poikkeus. Kuten olen edellä esittänyt, yhteisön lainsäätäjä on katsonut, että poisjääneen vastaajan puolustautumisoikeudet voitaisiin palauttaa sillä, että hänellä on mahdollisuus hakea muutosta tuomiovaltiossa. Siinä on säädetty siitä, että mikäli poisjäänyt vastaaja ei ole hakenut muutosta, hän ei voi enää pätevästi vedota siihen, että puolustautumis-

31 – Ks. mm. asia C-3/05, Verdoliva, tuomio 16.2.2006 (Kok. 2006, s. I-1579, 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

32 – Ks. Brysselin yleissopimuksen osalta asia C-522/03, Scania Finance France, tuomio 13.10.2005 (Kok. 2005, s. I-8639, 16 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

oikeuksia loukattiin alun perin järjestetyssä oikeudenkäynnissä. Tämän mahdollisuuden menettäminen johtuu riidanalaisen poikkeuksen järjestelmässä siitä, että poisjäänyt vastaaja ei ole hakenut muutosta, vaikka hän olisi "voinut niin tehdä".

100. Mikäli tässä yhteydessä hyväksyttäisiin se, että poisjäänyt vastaaja on kyennyt hakemaan muutosta, vaikka hän ei ole saanut tietoa yksipuolisen tuomion sisällöstä, tämä olisi mielestäni ristiriidassa Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön kanssa.

101. Kun otetaan lisäksi huomioon se, että asetuksella N:o 44/2001 käyttöön otetussa tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevassa järjestelmässä epäämisperusteiden tutkiminen ei enää ole täytäntöönpanokelpoisuuden vahvistamisen edellytys vaan se suoritetaan ainoastaan vastaajan hakiessa muutosta, ASML:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen esittämällä näkemyksellä luotaisiin liian merkittävä epätasapaino poisjääneen vastaajan vahingoksi.

102. Ensin mainitun seikan osalta on kiistatonta, että perusoikeudet ovat erottamaton osa yleisiä oikeusperiaatteita, joiden noudattamista yhteisöjen tuomioistuin valvoo. Tässä suhteessa yhteisöjen tuomioistuin tukeutuu jäsenvaltioiden yhteiseen valtiosääntöperinteeseen ja kansainvälisiin ihmisoikeuksia koskeviin asiakirjoihin, joiden syntyyn jäsenvaltiot ovat vaikuttaneet tai joihin ne ovat liittyneet, ja näihin kuuluu eurooppalainen yleissopimus ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi,[33] joka on erityisen tärkeä.[34]

103. Yhteisöjen tuomioistuin on tunnustanut nimenomaisesti yhteisön yleisen oikeusperiaatteen, jonka mukaan jokaisella on oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin ja joka perustuu näihin perusoikeuksiin.[35] Se on katsonut, että puolustautumisoikeuksien kunnioittaminen missä tahansa menettelyssä, jota käydään tiettyä henkilöä vastaan ja jonka päätteeksi voidaan tehdä tälle vastainen päätös, on yhteisön oikeuden perustavanlaatuinen periaate.[36]

104. Tämän perusperiaatteen ulottuvuutta tulkitessaan se ottaa huomioon Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklaan liittyvän Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön.[37]

33 – Jäljempänä Euroopan ihmisoikeussopimus.

34 – Asia C-7/98, Krombach, tuomio 28.3.2000 (Kok. 2000, s. I-1935, 25 kohta).

35 – Asia C-185/95 P, Baustahlgewebe v. komissio, tuomio 17.12.1998 (Kok. 1998, s. I-8417, 20 ja 21 kohta) ja yhdistetyt asiat C-174/98 P ja C-189/98 P, Alankomaat ja Van der Wal v. komissio, tuomio 11.1.2000 (Kok. 2000, s. I-1, 17 kohta). Tämä oikeus on vahvistettu myös Nizzassa 7.12.2000 julistetun Euroopan unionin perusoikeuskirjan (EYVL 2000, C 364, s. 1) 47 artiklassa.

36 – Em. asia Krombach, tuomion 42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen.

37 – Em. asia Krombach, tuomion 39 kohta.

105. Tästä oikeuskäytännöstä ilmenee, että oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin perustuvat puolustautumisoikeudet edellyttävät konkreettista ja tehokasta suojaa, joilla kyetään takaamaan vastaajan oikeuksien tehokas käyttäminen. [38] Siinä on katsottu rikosasioiden osalta, että se, että syytetty ei tiennyt muutoksenhakutuomioistuimen tuomion perusteluja sen määräajan kuluessa, joka oli asetettu muutoksen hakemiselle kassaatiotuomioistuimessa, merkitsi Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 1 ja 3 kappaleen määräysten rikkomista, koska asianomaisella ei ollut mahdollisuutta hakea muutosta hyödyllisellä ja tehokkaalla tavalla. [39]

106. Samalla tavoin Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on myös katsonut, että oikeus kontradiktoriseen oikeudenkäyntiin, joka on yksi Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 1 kappaleessa tarkoitetun oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin tunnusmerkeistä, merkitsee sitä, että rikos- tai riita-asian jokaisella asianosaisella täytyy lähtökohtaisesti olla mahdollisuus saada tiedoksi jokainen asiakirja tai huomautus, joka on esitetty tuomioistuimelle siinä tarkoituksessa, että se vaikuttaisi tuomioistuimen antamaan ratkaisuun, ja käsitellä niitä. [40]

107. Olisi mielestäni tämän oikeuskäytännön vastaista hyväksyä se, että poisjääneellä vastaajalla on ollut mahdollisuus hakea muutosta yksipuoliseen tuomioon, pelkästään sillä perusteella, että hän on saanut tiedon tämän tuomion olemassaolosta mutta hän ei ole kyennyt saamaan tietoa sen sisällöstä.

108. Jälkimmäisestä seikasta huomautettakoon, että kuten edellä on todettu, asetuksen N:o 44/2001 tavoitteena on edistää tuomioiden liikkuvuutta unionin sisällä yksinkertaistamalla niiden tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevia muodollisuuksia. Kun yhteisön lainsäätäjä on ottanut riidanalaisen poikkeuksen kyseisen asetuksen 34 artiklan 2 alaqkohtaan, se on halunnut estää väärinkäytöksistä johtuvat liikkuvuuden esteet.

109. On kuitenkin mielestäni tärkeää, että tälle poikkeukselle ei anneta tämän tavoitteen ylittävää merkitystä.

110. Jotta kyettäisiin arvioimaan nyt käsiteltävän asian merkitystä puolustautumisoikeuksien kannalta, on otettava huomioon se, että asetuksen N:o 44/2001 järjestelmässä tunnustamisen epäämisperusteiden, kuten puolustautumisoikeuksien loukkaamista koskevan perusteen, tutkiminen ei ole enää edellytys tuomiovaltiossa annetun tuomion täytäntöönpanokelpoisuuden toteamiselle.

38 – Ks. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomiot asiassa Artico v. Italia, 13.5.1980, A-sarja, nro 37, 33 kohta ja asiassa T v. Italia, 12.10.1992, A-sarja, nro 245 C, 28 kohta.

39 – Ks. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio asiassa Hadjianastassiou v. Kreikka, 16.12.1992, A-sarja, nro 252, 29–37 kohta.

40 – Ks. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio asiassa Pellegrini v. Italia, 20.10.2001, *Recueil des arrêts et décisions* 2001-VIII, 44 kohta.

Yhteisön lainsäätäjä on siten ottanut uuden merkittävän askeleen toisessa jäsenvaltiossa annettujen tuomioiden tunnustamisessa. Kun tuomio on täytäntöönpanokelpoinen tuomiovaltiossa, se on nykyään tunnustettava lähes automaattisesti missä tahansa täytäntöönpanovaltiossa.

111. Ainoastaan siinä tapauksessa, että vastaaja hakee muutosta siihen, että tuomio on vahvistettu täytäntöönpanokelpoiseksi, täytäntöönpanovaltion tuomioistuin voi tätä valitusta käsitellessään tutkia tunnustamisen epäämisperusteen, kuten asetuksen N:o 44/2001 34 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun perusteen.

112. Tällä tunnustamisen epäämisperusteella pyritään tunnetusti siihen, että täytäntöönpanovaltion tuomioistuin voi valvoa sitä, että puolustautumisoikeuksia on kunnioitettu alun perin järjestetyssä oikeudenkäynnissä, vaikka tämä valvonta kuuluu myös tuomiovaltion tuomioistuimelle asetuksen N:o 44/2001 26 artiklan 2 kohdan nojalla. Brysselin yleissopimuksen sopimusvaltiot ja sittemmin yhteisön lainsäätäjä asetuksessa N:o 44/2001 ovat siten määränneet ja säätäneet siitä, että on perusteltua valvoa kahteen kertaan puolustautumisoikeuksien kunnioittamista. [41] Mielestäni tässä Euroopan unionissa annettujen tuomioiden tunnustamisen uudessa vaiheessa on tärkeää olla supistamatta liian nopeasti tämän kaksinkertaisen valvonnan ulottuvuutta. Nyt käsiteltävä asia osoittaa hyvin sen, että on tarpeellista pitää voimassa tällainen täytäntöönpanovaltion tuomioistuimen harjoittama valvonta.

113. Kun tutkitaan oikeudenkäyntiä, joka on johtanut 16.6.2004 annettuun yksipuoliseen tuomioon, on perusteltuja syitä katsoa, että se ei ole tässä tapauksessa sovellettavan asetuksen N:o 1348/2000 säännösten mukainen. Kyseisen asetuksen 19 artiklasta näet ilmenee, että jos vastaaja ei ole tullut saapuville, tuomioistuin ei saa tehdä päätöstä asiassa ennen kuin on selvitetty, että haaste tai vastaava asiakirja on tiedoksiannettu riittävän ajoissa, jotta vastaaja on voinut ryhtyä vastaamaan. Se voi tarvittaessa ratkaista asian vasta sen jälkeen, kun vähintään kuuden kuukauden määräaika on kulunut asiakirjan lähettämisestä ja jos kyseisen asetuksen 19 artiklan 2 kohdan muut edellytykset täyttyvät.

114. Kansallinen tuomioistuin ei ilmoita, oliko Rechtbank 's-Hertogenbosch saanut ennen 16.6.2004 antamaansa yksipuolista tuomiota todisteen siitä, että haaste oli annettu tiedoksi SEMISille 25.5.2004. Vaikka tälle tuomioistuimelle olisikin ilmoitettu tästä tiedoksiannosta, katson kuitenkin, että sen olisi pitänyt todeta, että SEMISiä ei ollut haastettu riittävän ajoissa, jotta se olisi voinut valmistautua vastaamaan, ja järjestää kansallisten menettelysäännöstensä mukaisesti siten, että tämä asianosainen olisi haastettu myöhempään istuntoon.

41 – Ks. vastaavasti asia 228/81, Pendy Plastic, tuomio 15.7.1982 (Kok. 1982, s. 2723, 13 kohta).

115. Korostan tässä yhteydessä, että Alankomaiden hallitus on todennut istunnossa, että Alankomaiden oikeudenkäyntimenettelyä ei ollut noudatettu asianmukaisesti.

116. Mikäli hyväksyttäisiin se, että näissä olosuhteissa annettu tuomio pitäisi panna täytäntöön täytäntöönpanovaltiossa, kun SEMISille on ilmoitettu ainoastaan sen olemassaolosta eikä se ole hakenut muutosta, vietäisiin puolustautumisoikeuksien kunnioittamista koskevalta kaksinkertaiselta valvonnalta suureksi osaksi sen ulottuvuus, ja tämä johtaisi mielestäni siihen, että poisjääneelle vastaajalle asetettaisiin liiallisia velvoitteita, jotka ylittävät ne velvoitteet, joita voidaan perustellusti odottaa normaalilla tavalla huolellisen vastaajan täyttävän.

117. Tästä syystä ehdotan, että esitettyihin kysymyksiin vastattaisiin, että asetuksen N:o 44/2001 34 artiklan 2 alakohtaa on tulkittava siten, että siinä säädetty poikkeus, jonka mukaan puolustautumisoikeuksien loukkaamista koskevaa tunnustamisen epäämisperustetta ei sovelleta silloin, jos poisjäänyt vastaaja ei ole hakenut muutosta tuomioon, vaikka olisi voinut niin tehdä, edellyttää sitä, että tämä tuomio on annettu hänelle tiedoksi.

IV Ratkaisuehdotus

118. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin vastaisi Oberster Gerichtshofin esittämiin kysymyksiin seuraavasti:

Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22 päivänä joulukuuta 2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 44/2001 34 artiklan 2 alakohtaa on tulkittava siten, että siinä säädetty poikkeus, jonka mukaan puolustautumisoikeuksien loukkaamista koskevaa tunnustamisen epäämisperustetta ei sovelleta silloin, jos poisjäänyt vastaaja ei ole hakenut muutosta tuomioon, vaikka olisi voinut niin tehdä, edellyttää sitä, että tämä tuomio on annettu hänelle tiedoksi.